

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ: ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ
ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ, ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
& ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ**

ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 12 / 4/ 2018

Αρ. Πρωτ.: 14062

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Τ.Κ. : 101 87 Αθήνα
Τηλέφωνο : 213 2161428
Fax : 2132161931
e-mail : tke@moh.gov.gr

ΠΡΟΣ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Δ/ση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα: Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: Απάντηση σε ερώτηση Βουλευτών.

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτ. **3515/14-2-2018** ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κ.κ. Βασίλη Οικονόμου, Ιάσωνα Φωτήλα, Άδωνη Γεωργιάδη, Νίκο Παναγιωτόπουλο, Μαρία Αντωνίου, Γεώργιο Βαγιωνά, Σοφία Βούλτεψη, Στέργιο Γιαννάκη, Βασίλειο Γιόγιακα, Χρήστο Κέλλα, Κώστα Σκρέκα, Σίμο Κεδίκογλου, Χρήστο Μπουκώρο, Θεόδωρο Καραόγλου, Μάνο Κόνσολα και Κωνσταντίνο Βλάση, με θέμα: «Η έλλειψη αίματος για μετάγγιση ασθενών με μεσογειακή αναιμία οδηγεί τους ασθενείς σε απόγνωση», σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Σε ότι αφορά στο σχεδιασμό του Υπουργείου Υγείας για την κάλυψη των αναγκών της χώρας σε αίμα έχουν γίνει οι ακόλουθες δράσεις:

1. Το Υπουργείο Υγείας έχει αναθέσει στο Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας (ΕΚΕΑ) την κατάρτιση προγράμματος τακτικών στρατιωτικών αιμοληψιών σε προσωπικό των ενόπλων δυνάμεων, οι οποίες διενεργούνται από κινητά συνεργεία αιμοληψιών των υπηρεσιών αιμοδοσίας της χώρας, πέραν των τακτικών εξορμήσεων που διοργανώνονται από αυτές. Από τις συλλεγόμενες ποσότητες αίματος του στρατιωτικού προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων τηρείται, στο Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας, εθνικό απόθεμα αίματος σε όλη τη διάρκεια του χρόνου και το οποίο χρησιμοποιείται για την κάλυψη αναγκών των νοσηλευτικών ιδρυμάτων όλης της χώρας, καθώς και του προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων.

2. Ακόμη, είναι σε ισχύ η σύμβαση του Υπουργείου με τον ελβετικό φορέα «Interregionale Blutspende SRK- Transfusion Interregionale CRS», για την εβδομαδιαία εισαγωγή αίματος (δεν πληρώνεται το αίμα καθ' αυτό αλλά ο έλεγχος και η μεταφορά του), το οποίο διατίθεται για τις ανάγκες του Νοσοκομείου Παιδων «Αγία Σοφία», λόγω του μεγάλου αριθμού φορέων μεσογειακής αναιμίας που μεταγγίζονται σε αυτό.

Η μείωση του εισαγόμενου αίματος, σε σχέση με το έτος 2017, οφείλεται αφενός στα προβλεπόμενα από τη σύμβαση και αφετέρου στο σχεδιασμό δράσεων που στοχεύουν στην ενίσχυση του θεσμού της εθελοντικής αιμοδοσίας με απώτερο στόχο να καταστεί η χώρα αυτάρκης σε αίμα. Επιπρόσθετα όμως για την αντιμετώπιση ελλείψεων που παρατηρήθηκαν, έγιναν ενέργειες και ήδη οι ποσότητες που παρελήφθησαν από τον Ελβετικό Φορέα το μήνα Φεβρουάριο ήταν αυξημένες. Αυξημένες ποσότητες αίματος αναμένεται να παραληφθούν και κατά τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο.

3. Παράλληλα, και υπό το συντονισμό του Εθνικού Κέντρου Αιμοδοσίας, δρομολογείται πιλοτικό σχέδιο κοινών εξορμήσεων των Υπηρεσιών Αιμοδοσίας για εθελοντικές αιμοδοσίες στην Αττική, με σκοπό τη μεγαλύτερη προσέλκυση εθελοντών αιμοδοτών και την αύξηση των αποθεμάτων αίματος.
4. Ολοκληρώθηκε το Εθνικό Μητρώο Αιμοδοτών (ηλεκτρονικό αρχείο και κάρτα εθελοντών αιμοδοτών) και αναπτύσσεται ενιαίο πληροφορικό σύστημα της αιμοδοσίας με απώτερο στόχο την πλήρη εικόνα της αλυσίδας αιμοδοσίας-μετάγγισης, τον έλεγχο των αποθεμάτων αίματος και το σχεδιασμό επιπλέον δράσεων προσέλκυσης και διατήρησης των εθελοντών αιμοδοτών.
5. Ακόμη, διανέμεται ενημερωτικό υλικό σχετικά με την εθελοντική προσφορά αίματος στις υπηρεσίες αιμοδοσίας των νοσηλευτικών ιδρυμάτων της χώρας, προκειμένου αυτό να χρησιμοποιηθεί στις δράσεις προσέλκυσης εθελοντών αιμοδοτών.
6. Πρωωθείται η προβολή τηλεοπτικών μηνυμάτων για την εθελοντική αιμοδοσία από κεντρικούς και περιφερειακούς τηλεοπτικούς σταθμούς, κατόπιν έγκρισής τους από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης.
7. Επίσης, με σχετική εγκύκλιο (ΑΔΑ: ΨΩΞ9465ΦΥΟ-ΘΒΓ) δίδονται οδηγίες για την επανασυγκρότηση και ενεργοποίηση των Νοσοκομειακών Επιτροπών Ιατρικής των Μεταγγίσεων με στόχο την ορθολογική χρήση του αίματος.
8. Τέλος, από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου και το ΕΚΕΑ εκπονήθηκε πρόγραμμα πολυετούς καμπάνιας προσέλκυσης εθελοντών αιμοδοτών που θα επικεντρώνεται στο σχεδιασμό και υλοποίηση στοχευμένων ενεργειών ευαισθητοποίησης για την προώθηση της εθελοντικής προσφοράς αίματος.

Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι, η περίοδος Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου, όπως και αυτή του Ιουλίου - Αυγούστου είναι παραδοσιακά δύσκολες για την Αιμοδοσία, λόγω εορτών και έξαρσης επιδημιών το χειμώνα και αδειών το καλοκαίρι. Ελλείψεις παρατηρούνται αυτή την εποχή σε όλες τις χώρες της Ευρώπης και οι εκκλήσεις για εθελοντική αιμοδοσία είναι σύνηθες φαινόμενο. Παρόμοια έκκληση έχει γίνει και στη χώρα μας από το Ε.ΚΕ.Α., όπως επίσης έχουν ενταχθεί και οι προσπάθειες για έκτακτες αιμοδοσίες.

Τα δείγματα αίματος που ελέγχθηκαν στο Ε.ΚΕ.Α. (μοριακός έλεγχος) και αφορούν σε όλη τη συλλογή της Αττικής το μήνα Ιανουάριο, είναι ιστορικά για το **2015**: 16.638, το **2016**: 15.385, το **2017**: 17.938 και το **2018**: 17.601 μονάδες, δηλαδή δεν παρατηρείται μείωση αλλά μάλλον αύξηση. Παρόμοια εικόνα έχουμε και από την περιφέρεια. Κατά την περίοδο των ελλείψεων είναι φανερό ότι πλήττονται περισσότερο οι πολυμεταγγιζόμενοι ασθενείς.

Οι μεταγγισιοεξαρτώμενοι θαλασσαιμικοί ασθενείς στη χώρα μας είναι περίπου 3.000 και οι 1.500 περίπου βρίσκονται στην Αττική. Οι ανάγκες σε αίμα των ασθενών με Μ.Α. είναι σταθερές και προβλέψιμες, ετησίως 110.000-120.000 την τελευταία δεκαετία, με τάση ελάττωσης.

Στο νοσοκομείο «Αγία Σοφία» μεταγγίζονται 770 ασθενείς με 2-3 μονάδες ανά δύο εβδομάδες και σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται στο νοσοκομείο, έχουν ανάγκη ετησίως περί τις 38.000 μονάδες αίματος (36-40.000).

Επίσης, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία από το 2011 έως το 2017 η συλλογή αίματος της Ν.Υ.Α. είναι 14.000-15.500 μονάδες ετησίως και το αίμα από τον Ελβετικό Ερυθρό Σταυρό (SRC) το οποίο και αποστέλλεται αποκλειστικά στο Αγ. Σοφία φαινοτυπημένο για τους ασθενείς με θαλασσαιμία είναι 25.000-30.000, ενώ λαμβάνει και αίμα από άλλες υπηρεσίες αιμοδοσίας ή/και το Ε.ΚΕ.Α.

Σύμφωνα με τα καταγεγραμμένα στοιχεία για το έτος 2016 (1/1-31/12/2016), το Ε.ΚΕ.Α. απέστειλε στο «Αγία Σοφία» για τις ανάγκες των ασθενών με Μ.Α., 136 μονάδες συμπυκνωμένα ερυθρά, ενώ το 2017 (1/1-31/12/2017) 1.953 μονάδες. Από 1/1/2018 μέχρι 5/2/2018 έχουν διατεθεί στο «Αγία Σοφία» 296 μονάδες αίμα. Συνολικά το νοσοκομείο έχει συλλέξει από όλες τις πηγές 3.200 μονάδες ερυθρά από τα οποία έχουν μεταγγισθεί 2.550

μονάδες σε ασθενείς με Μ.Α. (αντίστοιχες ποσότητες με τον Ιανουάριο 2017) και μόνο 650 σε παιδιατρικούς ασθενείς. Είναι φανερό ότι, το Ε.ΚΕ.Α. στηρίζει ενεργά τους θαλασσαιμικούς ασθενείς που είναι πρώτη του προτεραιότητα. Με ρυθμούς εφοδιασμού όπως των αρχών του τρέχοντος έτους, το νοσοκομείο αναμένεται να στηριχθεί από το Ε.ΚΕ.Α. με περίπου 4.000 μονάδες, δηλαδή αντίστοιχες με τη μείωση από τον SRC.

Η εισαγωγή αίματος από τον SRC εγκαινιάστηκε το 1980, σε αντικατάσταση των 50.000 μονάδων αίματος που συνέλλεγαν οι ιδιωτικές τράπεζες αίματος επ' αμοιβή, που καταργήθηκαν δια νόμου το 1979. Οι ποσότητες αυτές μειώνονταν σταδιακά τη δεκαετία του 1990 φθάνοντας τις 9.000 ετησίως το 1999, αλλά για άγνωστους λόγους αυξήθηκαν εκ νέου το 2004 σε 30.000 ετησίως, ενώ το 2007 το Υπουργείο Υγείας ζήτησε εγγράφως την αύξησή τους στις αρχικές ποσότητες των 50.000, γεγονός που δε μπόρεσε να καλύψει η Ελβετία η οποία συνέχισε να τροφοδοτεί με 30.000 μονάδες το χρόνο.

Από το 2013, υπογράφεται νέα σύμβαση από το Υπουργείο Υγείας με τον SRC με στόχευση την προοδευτική μείωση των μονάδων, με δυνατότητα αύξησης ή μείωσης κατά 10% από την προβλεπόμενη ποσότητα. Έτσι το 2017 προβλέπονταν 24.000 και δόθηκαν 25.913 και για το 2018 προβλέπονται 21.000 (+/- 10%).

Είναι φανερό ότι, η εισαγωγή αίματος, πέραν του κόστους, δεν περιποιεί τιμή για τη χώρα μας η οποία έχει τη μεγαλύτερη διεθνώς συλλογή αίματος ανά πληθυσμό. Είναι ακόμα σαφές ότι, μια προσωρινή εμβλαμματική λύση για να καλύψει το «κενό» που προέκυψε πριν περίπου 40 χρόνια με την απαγόρευση της αμειβόμενης αιμοδοσίας δεν μπορεί να συνεχισθεί στο διηνεκές, οφείλει δε να καλυφθεί από το Εθνικό Σύστημα Αιμοδοσίας, το οποίο βρίσκεται σε πορεία ταχείας ανασυγκρότησης.

Το Ε.ΚΕ.Α. στηρίζει επίσης, ανάλογα με τις ανάγκες τους, και άλλα νοσοκομεία της χώρας που μεταγγίζουν θαλασσαιμικούς ασθενείς, καθώς για εμάς δεν υπάρχουν ασθενείς πρώτης και δεύτερης κατηγορίας (2017: Λαϊκό 2.288, Γενικό Κρατικό 1.236 μονάδες). Κατά γενική ομολογία οι δύσκολοι θερινοί μήνες (Ιούλιος και Αύγουστος) του 2017 πέρασαν με πολύ λιγότερη στενότητα μεταγγίσεων για τους πολυμεταγγιζόμενους ασθενείς με θαλασσαιμία συγκριτικά με άλλες χρονιές, ακριβώς λόγω του κεντρικού σχεδιασμού και πρόβλεψης από το Ε.ΚΕ.Α.

Φρονούμε ότι, το 2018 με την ολοκλήρωση των επιχειρούμενων τομών στο Εθνικό Σύστημα Αιμοδοσίας (ενιαίο πληροφοριακό σύστημα, σύστημα πρόβλεψης αναγκών Αττικής, συγκεντροποίηση συλλογής και επεξεργασίας Αττικής) αλλά και με την ευαισθητοποίηση του πληθυσμού που θα προκαλέσουν τόσο οι εκδηλώσεις για την Παγκόσμια Ημέρα Εθελοντή Αιμοδότη 2018 που διοργανώνει η Ελλάδα όσο και οι μόνιμες δράσεις για προσέλκυση εθελοντών αιμοδοτών, θα αποτελέσει την αφετηρία για την οριστική επίλυση του προβλήματος της αυτάρκειας της χώρας μας σε αίμα.

Εν κατακλείδι σε απάντηση στις συγκεκριμένες ερωτήσεις που τίθενται:

1. Η έλλειψη αίματος στη χώρα το μήνα Ιανουάριο - Φεβρουάριο δεν είναι ούτε πρωτοφανής ούτε αφορά μόνο στην Ελλάδα ούτε είναι μεγαλύτερη από προηγούμενες χρονιές ιστορικά.

2. Οι ασθενείς με Μ.Α. δεν υπομεταγγίζονται τα τελευταία 3 χρόνια. Ιστορικά δημοσιεύματα στον τύπο και εκκλήσεις στην τηλεόραση εμφανίζονται τον Ιανουάριο και τον Αύγουστο διαχρονικά και μάλιστα αφορούν όχι μόνο στο «Αγία Σοφία» αλλά κι άλλες μονάδες μεσογειακής αναιμίας της χώρας, όπως το Λαϊκό, που κατά γενική ομολογία φέτος πέρασαν την πιο ομαλή χρονιά τους λόγω στήριξης από το Ε.ΚΕ.Α. Δυστυχώς, οι συστηματικές κάθε χρόνο ελλείψεις τόσο τοπικά όσο και σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους δεν οδήγησαν τις τελευταίες δεκαετίες στην αναδιοργάνωση του συστήματος αιμοδοσίας (που όλες οι ευρωπαϊκές χώρες έπραξαν κι εμείς νομοθετήσαμε αλλά δεν εφαρμόσαμε ποτέ). Μιας αναδιοργάνωσης με κεντρική συλλογή και διαχείριση του αίματος που μέσα από κεντρικό σύστημα πληροφορικής θα επιτρέπει την ανά πάσα γνώση και κάλυψη των αναγκών σε αίμα.

3. Η κεντρική συλλογή και διανομή του αίματος από τα Κέντρα στις αιμοδοσίες των νοσοκομείων προβλέπεται στο στρατηγικό σχέδιο του Υπ. Υγείας και του Ε.ΚΕ.Α. το οποίο δρομολογείται με ταχείς ρυθμούς. Η καταστροφή ~30.000 μονάδων αίματος ετησίως (λόγω θετικότητας του ελέγχου για ιούς ή προβληματικής συλλογής) είναι σε απόλυτη εναρμόνιση με τα διεθνώς κρατούντα σύμφωνα με τα οποία 4-5% του συλλεγομένου αίματος αχρηστεύεται (η συλλογή της χώρας μας είναι ~550.000 μονάδες, ετησίως και αποτελεί την υψηλότερη ανά πληθυσμό συλλογή διεθνώς).

4. Ο Π.Ο.Υ. ανέθεσε στο Υπουργείο Υγείας και στο Ε.ΚΕ.Α. τη φιλοξενία της Παγκόσμιας Ημέρας Εθελοντή Αιμοδότη 2018 στη χώρα μας και η διοργάνωση θα περιλαμβάνει πληθώρα εκδηλώσεων και πολλαπλασιασμό του μηνύματος της εθελοντικής αιμοδοσίας. Εκπονήθηκε εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τα σχολεία και άλλους φορείς σε συνεργασία με τη Δ/νση Αγωγής Υγείας του Υπ. Υγείας, με υλικά (video, παιχνίδια κλπ) που ήδη διατίθενται από την ιστοσελίδα του Ε.ΚΕ.Α. Διενεργείται εκπαιδευτικό διαδραστικό πρόγραμμα για παιδιά Ε΄ & ΣΤ΄ Δημοτικού και Α΄, Β΄ Γυμνασίου για την ευαισθητοποίηση στην εθελοντική αιμοδοσία στους χώρους του Ε.ΚΕ.Α., με εξαιρετική επιτυχία και μεγάλη προσέλευση από σχολεία της Αττικής αλλά και της επαρχίας.

5. Όπως αναφέρθηκε το 2013 υπεγράφη συμφωνία για σταδιακή μείωση των εισαγωγών αίματος από τον SRC. Η εισαγωγή 25.000-30.000 μονάδων αίματος από την Ελβετία αποτελεί σταγόνα στον ωκεανό των 550.000 μονάδων που συλλέγουμε και δεν μας φθάνουν γιατί το διαχειριζόμαστε αναποτελεσματικά στο πλαίσιο ενός κατακερματισμένου συνόλου 96 αιμοδοσιών, που η κάθε μια λειτουργεί κυρίως για τις ανάγκες του νοσοκομείου της και όχι ως Σύστημα Αιμοδοσίας για τις ανάγκες όλης της χώρας. Η Ελλάδα είναι η πρώτη χώρα σε συλλογή αλλά και σε μετάγγιση αίματος ανά κάτοικο και παρά ταύτα δεν καλύπτει επιτυχώς τις ανάγκες των ασθενών της. Η Ελβετία με 8,5 εκ. πληθυσμό συνέλεξε το 2016 295.000 μονάδες αίματος και μετάγγισε περίπου 250.000, ενώ εξήγαγε και στην Ελλάδα 26.000 μονάδες!

Χωρίς την απαραίτητη αναδιοργάνωση του συστήματος Αιμοδοσίας της χώρας θα διαιωνίζεται εσαεί η μη αυτάρκειά της σε αίμα, όσο αίμα και αν συλλέξουμε.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Βουλευτές κ.κ. Β. Οικονόμου, Ι. Φωτήλα, Α. Γεωργιάδη,
Ν. Παναγιωτόπουλο, Μ. Αντωνίου, Γ. Βαγιωνά, Σ. Βούλτεψη,
Στ. Γιαννάκη, Β. Γιόγιακα, Χ. Κέλλα, Κ. Σκρέκα, Σ. Κεδίκογλου,
Χ. Μπουκώρο, Θ. Καραόγλου, Μ. Κόνσολα, Κ. Βλάση

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γρ. Υπουργού
2. Τμήμα Νομ. Πρωτοβουλίας, Κοιν. Ελέγχου & Κωδικοποίησης

Α. ΞΑΝΘΟΣ